

Gomb. Kozepicki Ignacy

7.

Przeżycia w Rosji

6365

6365

Jako młody z Krakowa pracodawcą we Lwowie w swoim zawodzie (slusarz) w chwili okupacji tego miasta przez Wojska Niem. Pracodawcą bez przerwy do dnia aresztowania mnie wraz z żoną i dzieckiem 29.11.1940. Aresztowanie odbyło się o godz. 2-giej w nocy, poprzedzone głośnym stukaniem kół karabinów do drzwi mieszkania. Kiedy żona obroniona się przed obudzeniem córki 5-letniego synka, narodziło się go brutalnie za rękę i budziła dziecko rozpłakało się i bardzo przelęknęło. Z tego też powodu najprawdopodobniej także przeżył drogę choroba. Nie porwał się na zabranie wszystkich najmniejszych rzeczy, zabrano nas na wóz taborny wójkowy i skierowano na Dworzec Główny. Tutaj zabrano nas do wagonów mieszanych po 30 osób do jednego wozu mężczyźni, kobiety, starcy i dzieci i tak skierowano nas przez 11 dni w strasznych warunkach sanitarnych i żywnościowych, przeważnie przy wrzuceniu samych drzwi wagonów, podczas wielkiego upału. Jeszcze dawano bardzo mało warzyw i to przeważnie w nocy ok. godz. 1-2 godz. Żadne, ergo mdleli z pragnienia, gdyż w nocy nigdy nie było dostatecznej ilości. Później stwierdzono dla nas był dwa razy w czasie tej przekielnej podróży deszcz, który chylał się do nas i w czasie jazdy powiła z dachu wagonów przez górną okienka. To 11-tu dniach tej "podróży" zmarło kilku z nas na Uralu i Sverdłowie stałej obsady na stacji Kol. Ałtunaj. Tu znowu przesadowaliśmy się w nocy na kolejną stację, która domniemano z lasu, stąd zaś skierowano nas 20 km. w głąb ciemnego lasu, gdzie przygotowane były dla nas 3 baraki po 20 m. dł. każdy, dla nas wszystkich skierowanych 360 osób i jeden mały domek wraz z kancelarią Komendanta N.K.W.D. Po jednodniowym "odpoczynku" do którego znowu trzeba zainstalować się, kąpieli w "łazni" do której nie mieszkało się więcej jak 10 osób (łaznia ta sama dla mężczyzn co i kobiet) wreszcie "Komisja lekarska" a następnie dwu dni już zaprowadzono do lasu na wyrob drewna. W lesie pracodawcą w "całkowicie" faktycznie jestem pracownikiem fizycznym, pracuję bowiem od 14-tu lat życia, w Rosji Niem. nigdy nie zarobiłem na to aby wraz z żoną i dzieckiem żyć do syta. W lesie pracowali wszyscy mężczyźni, kobiety bezdzietne, kobiety które miały dzieci powyżej lat 6-ciu oraz dziewczęta i chłopcy powyżej lat 15-tu. Praca była bardzo ciężka, mało opłatna i bardzo niebezpieczna. Tak jak i mnie tak i wielu setkom innym nie wystarzały zarobki a jeszcze trzeba było. Każdego nas sprzedawano z siebie ostatnią koszulę, ratując się w ten sposób od śmierci głodowej. Najgorszym było to, że zjedano od nas t.zw. "normy" której wykonanie było fizycznie niemożliwe. Często też bardzo zło było

i przesadano do przycienia, przeważnie ludzi inteligentnych.
 Jeśli zaś w lesie zdarzył się niecierpliwy wypadek przesadano o sabotaż
 t. zw. samouśrzkodzenie ciała". Pracujący wraz z nim adwokat Henryk
 Lauterbach z Tarnowa, przeżył nar. taporem sobie noży i zato dostał
 6 mies. przycienia. Odnośnienie się wobec nas przez Kom. N.K.W.D. było okropne
 Często po nasodniowej pracy w lesie na 40° mrozie, (bardzo niedługo ubrani)
 urządzali "mittyngi" u Stanisła Kłomę, groził że jeśli nie będziemy wykonywać
 przepisanej normy, porywie nas na Sybir. Często też bardzo słonecznie przebiegał
 Polnie, mówił że zaden nasz opór na nie się nie zda; że Polski jur. nigdy
 nie będzie, że my jur. tu rysy zdechniemy. Tak samo odnośono się do
 obywateli polskich wyznania mojżeszowego. Razem z nim był też rabin
 z Norego Sgra Lieberman z rodziny. Za to że w piątek wieczorem urządzano
 modlitwy w jego mieszkaniu, aresztowano i przyciono przez 3 mies. jego córka
 a przez 6 mies. jego żona. Córka aresztowano porostawiając małą i 2-letnią
 córeczkę jej pod opiekę starego rabina i starostki rabinowej. Po wyjściu z przycienia
 byli oboje chore i nierozdolni do pracy. Często też podnoszono przycięto się
 że na 40° mrozie ktoś odmroził nogi i zato karano przycieniem przesadzając
 o sabotaż. Od pracy nie został nikt zwolniony przez "felcerów" jeśli nie
 miał 39° gorączki. Do chwili wybuchu wojny rosyjsko-niemieckiej, korzystaliśmy
 z walnej niedzieli, zaś podmiem 22. II. 1941. aż do dnia "amnestji" 25. III. 1941.
 przeważnie przez przycięto. W czasie mego pobytu na Uralu (14 mies.) było kilka-
 nacie wypadków śmierci dzieci i osób starszych jednak narazek nie pamiętam.
 Po amnestji wyjechałem wraz z żoną i dzieckiem na Taduznie i okolice
 Taszkentu, gdzie znowu przeważnie bardzo ciężko w kuchni Kofchorowej po
 14 godz. na dobę otrzymujemy za naszą pracę jedynie 600 (sześćset) gramów ryżu.
 Było to absolutnie za mało, jednak dzięki pomocy Polskiej Ambasady w Taszken-
 cie można było wytrzymać. Najgorzej było dwa mies. październik i listopad
 przed otwarciem Polsk. Amb. w Taszkencie, kiedy to nie otrzymywaliśmy żadnej
 pomocy. W tym też czasie w naszym kofchorze na 36 obywateli polsk.
 zmarło na tyfus plamisty 16 osób przeważnie młodych.

6365

Wstąpienie moje do Kujstwa Polskiego w dniu 16. marca 1942 r.
 uratowało mnie, a przez to i moje żonę wraz z dzieckiem w sierpniu
 1942. od dalszych niecierpień w tym Kraju. -

Henryk Lauterbach